

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут природничих наук і туризму
(назва інституту)

кафедра туризму
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту природничих
наук і туризму
(назва інституту)

Омельченко В.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2020 р.

БЕЗПЕКА ТУРИЗМУ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

перший (бакалаврський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

24 - сфера обслуговування
(шифр і назва)

спеціальність

242 - ТУРИЗМ
(шифр і назва)

спеціалізація*

_____ (назва)

вид дисципліни

вибіркова
обов'язкова / вибіркова

Івано-Франківськ-2020

Робоча програма дисципліни « Безпека туризму» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю « 242 - Туризм».

Розробник:

доцент кафедри туризму, к.геол.н., доцент Коробейникова Я.С.
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні туризму
(назва кафедри)

Протокол від « » лютого 2020 року № 5

Завідувач кафедри туризму Архипова Л.М.
(назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри туризму
(назва кафедри)

Архипова Л.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Безпечка туризму» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр __1__		Семестр __2__	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3			3	3
Кількість модулів	1	1			1	1
Загальний обсяг часу, год	90	90			90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	14			36	14
лекційні заняття	18	8			18	8
семінарські заняття						
практичні заняття	18	6			18	6
лабораторні заняття						
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	76			54	76
виконання курсового проекту (роботи)						
виконання індивідуальних (розрахунково-графічних) робіт	10	10			10	10
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	12	24			12	24
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	22			10	22
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	22	20			22	20
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до екзамену						
Форма семестрового контролю	залік				залік	

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни «Безпека туризму» є теоретична і практична підготовка студентів щодо створення здорових і безпечних умов життєдіяльності туристів.

Завдання з вивчення курсу – навчити майбутніх фахівців туристичної галузі застосовувати систему законодавчих актів, організаційних, інженерно-технічних, соціально-економічних, гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів і засобів, що забезпечують безпеку, збереження здоров'я і працездатності людини, а також досягнення сучасної науки і передової практики для профілактики травматизму.

Результатом вивчення курсу буде теоретична і практична підготовка студентів розпізнавати небезпеку для життєдіяльності в туристичній індустрії, запобігати їй, та управляти заходами безпеки життєдіяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- знати фактори, що впливатимуть на безпеку туризму, основні напрямки удосконалення організації безпечної подорожі. Вміти використовувати знання при плануванні туру чи екскурсійної програми;

- вміти ідентифікувати небезпеки та використовувати знання при розрахунках параметрів ризику виникнення небезпек;

- знати вимоги до рівня безпеки і належного санітарного-гігієнічного стану складових інфраструктури туризму;

- знати основні складові безпечних транспортних перевезень туристів;

- вміти формувати пам'ятку безпечної подорожі.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- володіти сучасними знаннями та навичками щодо організації безпечної туристичної подорожі;
- здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення.

фахових:

- навички використання набутих знань щодо організації безпечної подорожі та забезпечення безпеки туриста в межах туристичних об'єктів;
- здатність розробляти та управляти безпековими аспектами туризму;

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

фахових:

- здатність застосовувати сучасні технологічні прийоми організації безпекових складових туристичної подорожі;
- здатність розробляти програми розвитку та удосконалення заходів безпеки в сучасних конкурентних умовах;

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- демонструвати здатність генерувати нові ідеї, приймати нестандартні рішення у процесі прийняття та обслуговування туристів та забезпечення їх безпеки;
- демонструвати вміння приймати технічно та економічно обґрунтовані рішення на всіх етапах розроблення прогресивних технологій обслуговування клієнтів та забезпечення їх безпеки ;
- демонструвати навички розроблення та практичної реалізації заходів щодо підвищення безпеки туриста.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Безпека туризму	18	8		
ЗМ1	Визначення і специфіка забезпечення безпеки в туристичній індустрії.	4	1	2,3	
Т 1.1	Нормативно-правова база забезпечення безпеки туризму. Права, обов'язки і свободи у сфері безпеки життєдіяльності туриста. Безпека туристичних послуг. Поняття небезпек, небезпечні і шкідливі чинники. Соціально-економічні та природні чинники безпеки туристів. Концепція прийнятого (допустимого) ризику в забезпеченні безпеки в туристичній індустрії.	2			
Т 1.2	Безпека туризму в міжнародному контексті. Роль міжнародних організацій в забезпеченні безпеки туриста. Міжнародні документи з питань безпеки туризму. Рекомендації ВТО з питань безпеки туризму. Участь держави у міжнародних програмах з безпеки туризму.	2		1,2	
ЗМ 2	Безпека туристів в різних туристичних секторах.	4	1	2,3,4	
Т 2.1	Безпека туристів в закладах розміщення. Потенційні небезпеки в засобах розміщення. Вимоги до будівель та приміщень закладів розміщення. Санітарно-гігієнічні вимоги до закладів розміщення. Системи охорони в засобах розміщення. Пожежна безпека в закладах розміщення.	2			
Т 2.2	Безпека туриста в закладах харчування. Потенційні небезпеки в закладах харчування. Вимоги до будівель та приміщень закладів харчування. Санітарно-гігієнічні вимоги до закладів харчування та персоналу. Пожежна безпека в закладах харчування.	2		2,4	
ЗМ 3	Безпека туристичних перевезень.	4	2	1,2	
Т 3.1	Безпека авіаперевезення та на водному транспорті. Міжнародні угоди з безпеки авіаперевезень. Забезпечення безпеки в аеропортах та на борту авіасудна. Сучасні практики організації систем безпеки аеропортів. Забезпечення безпеки водних перевезень, система рятування на воді. Інформаційні засоби щодо безпеки на борті суден. Колективні та індивідуальні рятувальні засоби на борті судна Явища піратства та каперства, боротьба з ними на міжнародному рівні.	2			
Т 3.2	Безпека сухопутних перевезень. Міжнародні правила залізничних та автомобільних перевезень. Складові безпеки автомобільних перевезень. Основні вимоги щодо салону туристичних автобусів. Забезпечення безпеки на інших	2			

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	сухопутних засобах транспорту.				
ЗМ 4	Державна система забезпечення санітарно-епідеміологічної та санітарно-гігієнічної безпеки. Роль ВООЗ в забезпеченні безпеки туристів. Санітарно-епідеміологічна служба України та управління нею. Державне регулювання діяльності у сфері захисту населення від інфекційних хвороб.	2	1	2	
ЗМ 5	Забезпечення безпеки в екстремальних видах туризму.	4	1	2,4	
Т 5.1	Забезпечення безпеки туризму в пішохідному гірському туризмі та екотуризмі. Роль ДСНС в забезпеченні безпеки туризму. Рятувальна служба України: структура, функції щодо забезпечення безпеки туриста. Роль суб'єктів туризму в забезпеченні безпеки туристичної подорожі. Формування туристичних груп пішохідного туризму. Спорядження пішохідного туриста, інструктаж та перебіг подорожі з точки зору безпеки.	2			
Т 5.2	Забезпечення безпеки туриста в екстремальних туристичних заняттях. Забезпечення безпеки туриста під час занять дайвінгом, участі у регатах, альпінізмом та скелелазінням, джампінгом тощо. Страхування туристів як засіб забезпечення безпеки туриста.	2			

Всього:

М1 – змістових модулів – 5.

3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Таблиця 4 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Безпека туризму	18	6		
ЗМ1	Визначення і специфіка забезпечення безпеки в туристичній індустрії.				
П 1.1	<i>Визначення небезпек методом квантифікації</i>	2			
ЗМ 2	Безпека туристів в різних туристичних секторах.				
П 2.1	<i>Аналіз джерел небезпек та розробка заходів для підвищення безпеки подорожі</i>	4	2		

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем лабораторних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
ЗМ 3	Безпека туристичних перевезень.				
П 3.1	<i>Комплексна оцінка безпечності туристичної подорожі</i>	4	2		
ЗМ 4	Державна система забезпечення санітарно-епідеміологічної та санітарно-гігієнічної безпеки.				
П 4.1	<i>Регіональні дослідження санітарно-епідеміологічного стану здоров'я населення</i>	4	2		
ЗМ 5	Забезпечення безпеки в екстремальних видах туризму				
П 5.1	<i>Визначення індивідуальних показників здоров'я людини</i>	4			

3.3 Теми лабораторних занять

Теми лабораторних занять дисципліни наведено у таблиці 4.

3.4 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Безпека туризму	10		
ЗМ 1	Нормативно-правова база забезпечення безпеки туриста (огляд українського законодавства з питань безпеки туриста)	6	Інтернет-джерела	
ЗМ 5	Структура пошуково-рятувальної служби регіону, її функціонування та особливості надання допомоги в разі надзвичайних ситуацій.	4	Інтернет-джерела	

Індивідуальне завдання для кожного студента – розробка «Пам'ятки туриста» на базі інформаційних даних туру.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Нав.пос. Чернівці: Книги –21, 2003. – 300 с.

2. Козинець В.М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму. Навч. посібник. Київ, “Кондор”, 2006. - 575 с.
3. Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Баба-рицька. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 335 с.
4. Любіцева О.О. Методика розробки турів / О.О. Любіцева. – Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес – 2003. – 104 с.

4.2 Додаткова література

4.3 Методична література

1. Зоріна, Г. П. Безпека туризму [Текст] : практикум / Г. П. Зоріна, Я. С. Коробейникова. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. – 24 с.
2. Пендерецький, О. В. Безпека туризму [Текст] : метод. вказ. для самостійного вивчення дисципліни / О. В. Пендерецький. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. – 14 с.
3. Коробейникова Я.С. Безпека туризму та туристичні формальності: конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2013.- 87 с.
4. Коробейникова, Я. С. Безпека туризму та туристичні формальності [Текст] : методичні вказівки для вивчення дисципліни / Я. С. Коробейникова. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 15 с.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Організація готельного господарства»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Контроль засвоєння теоретичних знань ЗМ1 – ЗМ 3	10
Контроль засвоєння теоретичних знань ЗМ1 – ЗМ 5	20
Контроль умінь при виконанні та захисті звітів з практичних робіт (5x10)	50
Контроль практичних навиків при самостійному виконанні індивідуальної домашньої робіт (20)	20
Усього	100

Диференційований залік з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Схему нарахування балів при виконанні та захисті курсового проекту(роботи) наведено у відповідних методичних вказівках з курсового проектування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	А	відмінно
82-89	В	добре
75-81	С	

67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни